

https://lb.ua/blog/bogdan_danylysyn/503439_shchodo_stanu_investitsiynih_protseviv.html (дата звернення: 5.03.2024).

4. Кравченко О.В., Овчарова Н.В., Бага А.В. Облік капітальних інвестицій та його вдосконалення // Сумський державний університет. URL: https://visnyk.fem.sumdu.edu.ua/issues/1_2021/12.pdf (дата звернення: 5.03.2024).

5. Потриваєва Н. В. Перспективи оновлення матеріально-технічної бази агропідприємств на основі інновацій / Н. В. Потриваєва, І. В. Пелипканич // Вісник аграрної науки Причорномор'я. 2019. Вип. 2 (102). С. 12–17. DOI: 10.31521/2313-092X/2019-2(102)-2. (дата звернення: 15.03.2024)

Abstract: *The paper examines the importance of introducing innovative approaches in the process of accounting for capital investments to ensure the stable development of enterprises. The advantages and challenges of implementing innovative approaches are considered.*

Keywords: *technology, accounting, efficiency, capital investment, assets, strategy.*

Науковий керівник:

Потриваєва Н. В.,

*д-р екон. наук, професорка, професорка
кафедри обліку і оподаткування*

Миколаївський національний аграрний університет

УДК 657.37

ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ТА БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ: ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ ТА ВІДКРИТОСТІ

Зубрик Анастасія Олександрівна,

здобувачка вищої освіти спеціальності 071 Облік і оподаткування

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: *Досліджено проблеми корупції у органах державного контролю, проаналізовано шляхи боротьби з явищем недоброчесності. Розглянуто корупційні ризики, практики та основні чинники, що сприяють їх поширенню. Висвітлено актуальні проблеми та виклики у системі контролю фінансового обліку. Розкрито сутність впливу технологій у запобіганні корупції у сферах контролю за фінансовим обліком підприємств. Запропоновано стратегії вдосконалення системи контролю та відкритості, шляхом визначення ролі державних та недержавних інституцій у процесі моніторингу.*

Ключові слова: *фінансовий облік, корупційні практики, корупційні ризики, система контролю, запобігання корупції, технології.*

На тлі загрозливих чинників для України основною проблемою залишаються корупційні процеси на всіх рівнях соціального устрою. Зокрема, недоброчесність у веденні обліку є проблемою із багатьма несприятливими наслідками для зростання та стабілізації економічних процесів.

Актуальність питань пов'язаних з антикорупційною діяльністю потребує пріоритетного висвітлення. Будь-який корупційний процес від початку свого існування є деструктивним, таким, що руйнує фундаментальні принципи

співпраці на всіх площинах, тож висвітлення прогалин у системі контролю та впровадження шляхів удосконалення систем моніторингу є необхідним.

Фінансовий облік суб'єктів господарювання є важливим елементом контролю. У сфері державних інтересів фінансовий облік є необхідним елементом для забезпечення контролю за господарськими процесами та виконанням податкових зобов'язань суб'єктів господарювання перед країною. Крім того фінансовий облік безпосередньо впливає на формування бюджетної політики. Вкрай необхідно щоб облікові дані та фінансова звітність були прозорими, достовірними та виконували інші вимоги встановлені українським законодавством, зокрема Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [1], що передбачає створення єдиних стандартів і правил для всіх суб'єктів господарювання. Корупційні процеси, як правило, стають можливими через низькі норми етичності, системні вади управління та корисливі мотиви певних суб'єктів, що прагнуть у злочинний спосіб спотворити дані про результати своєї діяльності. Варто розглянути найпоширеніші мотиви і способи корупційних практик у фінансовому секторі:

1. Недостовірне відображення фінансової інформації з метою приховування збитків та інших показників діяльності.
2. Схеми, пов'язані з легалізацією неправомірно отриманих коштів через фінансові операції, що приховують справжнє походження коштів.
3. Отримання особистих фінансових вигід при укладанні угод з державними постачальниками.
4. Створення фіктивних проплат рахунків, чеків та інших документів для виведення корпоративних коштів для особистого використання.
5. Використання посадових повноважень для особистого збагачення.
6. Створення офшорних структур для виведення коштів для зниження податкового навантаження шляхом зменшення відображених прибутків у фінансовій звітності.
7. Приховування порушень та фактів спотворення фінансової звітності під час виконання функції контролю.

Основними чинниками, що сприяють поширенню корупції у суспільстві можна вважати: слабкість правової системи, відсутність невідворотності покарання за бажання неправомірного особистого збагачення, нестачу засобів і методів контролю за діяльністю суб'єктів господарювання, що призводить до прояву слабких сторін існуючої системи. Пропонуємо розглянути ключові недоліки цього напрямку:

1. Аудиторські органи стикаються з недостатньою кількістю фінансування для забезпечення оптимальної кількості співробітників та інших ресурсів, що обмежує їхню здатність виявляти порушення.
2. Брак автономії контролюючих органів від політичного тиску. Оскільки, в залежності від сумнівних мотивів увага може зосереджуватись або розсіюватись від тих суб'єктів господарювання, що є цікавими для тих чи інших сфер впливу на контролюючі органи.
3. Недостатній рівень карної відповідальності та створення можливостей для уникнення покарання.

4. Низька прозорість процедур моніторингу та відсутність взаємодії з громадянським суспільством призводить до недостатньої відкритості інформації для громадського контролю, що обмежує його здатність до участі в цих процесах.

5. Недостатня інтеграція сучасних технологій.

Необхідність вдосконалення механізмів контролю та прозорості виникає як потреба у створенні сучасної та відкритої фінансової системи, що відповідає вимогам сьогодення та високим стандартам етики управління. Варто розглянути кілька важливих елементів стратегії вдосконалення системи контролю сфери фінансового обліку.

Впровадження технологій у процес моніторингу в сфері фінансового обліку забезпечує оптимізацію багатьох процесів, а також зменшує потенційну кількість помилок. Наприклад, використання Blockchain технологій дозволяє створити таку систему ведення обліку, яка унеможливить створення неправдивої інформації та збільшить вірогідність виявлення та запобігання фактів недоброчесності. Хмарні технології дозволяють підвищити доступність облікових даних та спростити процес їх аналітики. Для оптимізації процесу обробки великого масиву даних доцільно застосовувати технології Big Data, а використання IoT (інтернет речей) дозволить автоматизувати такі функції як: моніторинг активів, контроль рівня матеріальних цінностей, обладнання та запасів, відстеження фінансових транзакцій та інші. Використання штучного інтелекту (AI) виведе процес аналізу фінансової інформації на істотно новий рівень, оскільки примітивні проте надійні алгоритми штучного інтелекту дозволяють виконувати функції поверхневої обробки даних, виявлення аномалій у звітності, що потенційно можуть містити корупційні ризики.

Несправедливість розподілу ресурсів та можливостей підриває довіру громадськості до державних інституцій, що призводить до зростання соціального невдоволення. Несприйняття корупції в суспільстві важливий показник розвитку держави, зокрема, варто зважати на міжнародні статистичні данні Transparency international, що стосуються рівня сприйняття корупції (CPI) на суспільному рівні. За даними цієї організації Україна займає 104 зі 180 місць із 36 балами зі 100 станом на 2023 рік [2], що говорить про необхідність системної роботи проти корупційних процесів. Союзником держави в цьому процесі є громадянське суспільство, громадські організації та інші недержавні інституції. Ефективна співпраця здатна створити єдиний та працездатний механізм опору проти корумпованої діяльності. Наділення повноваженнями недержавних організацій є невід'ємною частиною стратегії покращення процесу державного моніторингу.

Отже, корупційні процеси, призводять до примітивізації та відсутності ефективності управління, оскільки мотивація прийняття рішень буде прийматися не на підставі суспільного блага, а реалізовуватись на підставі особистих інтересів певних осіб. Шляхи вдосконалення державного контролю, такі як: посилення моніторингу шляхом залучення нових інформаційних технологій та співпраця держави з недержавними організаціями є тими заходами, що здатні вирішити проблему.

Список використаних джерел:

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV ; станом на 05.03.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
2. Corruption perceptions index (CPI) 2023. Transparency international. URL: <https://www.transparency.org/en/cpi/2023>

***Abstract:** The problems of corruption in state control bodies are investigated, and ways to combat the phenomenon of dishonesty are analyzed. Corruption risks, practices and the main factors contributing to their spread are researched. Current problems and challenges in the financial accounting control system are highlighted. The essence of the impact of technology in preventing corruption in the areas of control over financial accounting of enterprises is revealed. Strategies for improving the control and transparency system are suggested by defining the role of governmental and non-governmental institutions in the monitoring process.*

***Keywords:** financial accounting, corrupt practices, corruption risks, control system, corruption prevention, technology.*

Науковий керівник:

Лугова О. І.,

канд. екон. наук, доцент,

доцент кафедри обліку і оподаткування

Миколаївський національний аграрний університет

УДК 633/635:338.512-047.64

РОЛЬ КОНТРОЛЮ В УПРАВЛІННІ ВИТРАТАМИ В РОСЛИННИЦТВІ

Іванов Сергій Вадимович,

здобувач вищої освіти спеціальності 071 Облік і оподаткування

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

***Анотація:** у дослідженні розглянуто значення та роль контролю витратами виробництва у галузі рослинництва. Наведено тлумачення витрат як складової частини бізнес-процесів, та конкретизовано їх склад у виробництві рослинницької продукції. Визначено окремі ключові аспекти контролю витрат у рослинництві. Представлено методи контролю витрат забезпечення екологічних вимогах щодо якості та безпеки сільськогосподарської продукції, як провідного фактору зростання конкурентоспроможності продукції аграрного сектору України.*

***Ключові слова:** контроль, витрати, управління, сільське господарство, продукція рослинництва, екологічне виробництво.*

Актуальність розбудови дієвого управління діяльності підприємства полягає у вчасному виявленні проблем та вжитті необхідних заходів для їх вирішення, що дозволяє менеджменту ефективно реагувати на зміни у внутрішньому та зовнішньому середовищі, уникати кризових ситуацій та забезпечувати стабільний розвиток бізнесу.